

Ese de trei ori in septembra: Mercuri-a,
Vineri-a si Domineca, cand o cota intrégra,
cand numai diumatate, adica dupa momentul
impreguiarilor.

Prețul de prenumerație:

pentru Austria:	7 fl. a. v.
diumatate de an	4 n. n.
" patru " "	2 n. n.
pentru Romania si Strainetate:	
pe an intreg	15 fl. v. a.
diumatate de an	8 n. n.
" patru " "	4 n. n.

Prenumeratunile se fac la toti dd. consiliarii
dinti a-i nostri, si d'adreptul la Redactia
Stadt, Wallischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde
sunt a se adresa si corespondintele, ce privese
Redactiunea, administratiunea seu speditur'a;
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele
anomime nu se vor publica.

Pentru anunț si alte comunicatii de fizie
privat — se respunde cate 7 cr. de linie,
repetirile se fac cu pretiu scadiu. Prețul
timbrului este 30 cr. pentru una data, se
anticipa. Speditur'a: Mariahilf, Windischgasse
Nr. 29, unde se primesc insertiuni,

Vienna 9/21 august.

Astazi cand sistemele cele mari se lupta pentru antaietate la reorganisarea monarciei, magiarii cred ca suntem ai lor. Se consultam esperiint'a dilelor trecute. — Repediunea cu care politie'a Austriei, acum'a e anul, manà ap'a pemora magiarilor, insufla cestor'a speranta ca nu vor se mai scape neci cand frenele guvernarei din manile lor, si ca neici cand vor mai fi siliti a asculta parele si pretensiunile altora. Numai asiè potem precepe procedura fratilor magiari in Transilvania, si apoi potem deduce de ce majoritatei de la diet'a de estimp din Pesta nu i se mai paru cestiuina nationalitatilor atat de intetitorie.

In Transilvania adunarea feudală din 1848 prochiamà uniunea acestei tie-re cu Ungaria. Poporul nu fu intrebat despre acésta, si cand el protesta ca se nu se decida fora de el, protestul fu respins.

Epoca noua constituionala afla Transilvania independent. Romanii se portara — cu exceptiunea putieni — forte bine, si veduri pe fratii nostri conlocutori splicandu-ne ca uniunea nu e fusiune, nu e neci contopire s. a. si ca e forte blanda la caracter dorint'a ce o nu tress ei.

Cum veni in Ungaria d. Mailatu la putere, magiarii altmintre spicara tendintele dietei de la Clusiu de pre tempul revolutiunei. — Acum'a ni o spusera in Pesta si mai apriat ca ce e uniunea? — e assimilatiunea partilor anessate!

De secur ca la nascerea acestui concept a contribuit si lips'a de aptivitate si de contilegere mai strinsa, de care patimesc Romanii Transilvaniei cam de un an in cõce.

Prin acésta a suferit caus'a nationala romana, dar Romanii invetiara a cunoscere si mai bine dualismul, vreu se dic centralismul de Pesta, pre langa care cel de Viena ar fi numai pigmeu, caci dualismul nu lasa pentru Transilvania tribunal supr. fie chiar cu resiedint'a in Pesta, guvern reg. nu-i remane neci de leac scl.

Judece din acestca fratii magiari insisi, daca au cuvent a presupune ca Romanii Transilvaniei vor intona min-tensiune imme dualismului.

Ce se atinge de Romanii din Ungaria si Banat, acesti a inca nu pot da multiamita lui Ddieu ca ar fi legat tratate de aliantie cu politicii magiari mai multe de cat fratii lor de'n Transilvania. — Limba romana n'are drept neci astazi a fi limb'a partilor romanesci in actele ofi-ciolatorilor juridice-administrative de prin locurile romanesci. E destul a sei atata spre a poti mesurá entusiasmul pentru dualism.

Se ne abatem un pic de la obiect. Procedura Muscanilor fatia cu Polonii o descuviintieza lumea tota, o numesce cat se poti de nedrépta, vatematorie s. a. si cu ocasiunea rescolei polone, din urma intreveni diplomati'a europeana a stempera despusestiunile Tiarului. Mare tre-

bui se fie apesarea ce provoca interventiunea poterica! Asie e, dar neici cand Rusiei nu-i veni in cuget a se atinge de limb'a polona, a o gonì de la oficiolatele publice. Acest pasiu l'intreprinse Rusia numai estimp, dupa ce vediu turburare pretotindene in Europa, cand nu se poate teme de intrevire, si cand recunoscu si ea ca tratatele de la 1815 sunt cu mult in doga mai slaba de cat se-i faca opusetiune. — Eca ca si Rusul cunoaste — macar din oportunitate — un pic de respect de nationalitate.

Cu cuventul, si la locul unde nu se recere forte, spun si fratii magiari ca au respect de nationalitate. D. Eötvös in cunoscutul op marturisì ca nationalitatea e cestiu de consciintia, deci nu se poate decide prin majoritate parlamentara, cu toate acestea in dieta nu se potu face de fel invoire a considera nationalitatile cat tot atati faptori egal indreptatiti la deslegarea cestiuinei nationalitatilor.

Dupa aceste precedinte superatoare pentru noi romanii, ne surprinse in dilele trecute brosura "Politica magiara," ce — presupunem — a esit din pen'a unui conservativ, care desbate centralismul, federalismul si dualismul, era deselinit intona necessitatea contilegeree poporului roman cu cel magiar, in cõce latiunea lor le indruma la alianta.

Diseram ca ne surprinse, peputu ca neci liberalii neci conservativii magiari n'au facut pana acum'a nemica intru interesul propagarei ideei de alianta a acestor doua eleminte. Ma daca cate un roman areta din cand in cand necesitatea, nu gasi resunetul dorit. Ni aducem a minte de cuvantarea unui roman in cas'a magnatilor in 1861, la acest obiect, dar un prelat nemtiu magiarisat era se-i respondu cu ingomfare daca nu-si temea retoric'a.

Noi vrem alianta pe base drepte, o dorim, desi trecutul si presintele nispune se nu credem intru imperat'a ei. —

Armistetiul legat cu Italia aparut si in diuariul oficiale. Cuprinsul lui de mult lu cunoscem, era in cat pentru de-taiuri, n'are interes. Negotiatii de pace nu e otarit inca unde se se incépa. Se vorbesce de Praga, Paris s. a. Atat'a de secur ca Austria n'ar voa a le incepe la Praga, cu atata mai putien de odata si impreuna cu cele prusesci, pentru ca re-tragerea armatei prusesci din Boemia e conditiunata de la incheierea pacei, ce e sperantia ca se va intempla curund, si tiéra scapa de sarcina grea, — era daca negotiatii prusesci se vor continua impreuna cu cele italiane, vor durat temp indelungat, fiind aceste complicate forte, cuprindend si alte cestiu precum: a fruntarielor, a desdaunarei pentru fortare, primirea unei parti din detoriele Austriei, poti ca tot cu acesta ocasiune vor urmă si tratate de comerciu si naegatiune, pentru cari se manifestara dorintie de amendoue partile. —

In cas'a representantilor Prusiei e la ordinea dilei desbaterea proiectelor de adrese la cuventul de tron. Diferinta a intre singulariele proiecte nu se referesec

la principie, totu consentiesc a gratulá regelui pentru resultatele de pre campul bataliei, sperand de la acestea intemearea Germaniei, era de conflictul de constitutiune nu-si mai aduce nimene a mante, armonia perfecta intre guvern si reprezentantia.

Vineri asternu Bismark camerei actual prin care regele intru intielesul constitutiunei cere invuirea reprezentantiei, pentru a-si adnessa regatul Hanoverei, ducatul electorale Hessen, principatul Nassau si orasul liber Francofurt. Invuirea se va da de secur intre achiamatiuni, acum'a e cestiu in comisiune. Cu acésta se incepe sirul adnessarilor.

Diferinta mare esiste intre procedura prusasca si cea francasca la asemenea casuri, merita a fi pusa in vedere a cestitorilor.

Francia face anessari cu votul universal, voint'a respectivilor otaresce daca vrea se fie anessati.

Prussia face anessari casì de pedepsa. Tierile numite le occupa pentru ca "luara — dice regele — pusetiune inimica in batalia contra Prusiei." —

In confederatiunea noua nemtieasca se va forma sub presedint'a Prussiei vor intrat toate tierile prusesci, si cele "nemtie" poporulice precumpe... nemtieasca. Un'a d'inte aceste, provinci'a Posen, remasitia a regatului polon, se afirma ca Bismark a imbiat'o Tiarului drept recunoscinta pentru politic'a rusescă din lunele acestei.

Adeverindu-se acésta scire va trebu se recunoscem tactul bun organizatoriu la care a inceput Prussia. Posen si cestiu polona i poate aduce numai perlesitate, neci cand folose. Aceasta situatia acu e preventa.

Reflexiuni a supra corespondintiei din Nr. 45 al „Albinii“, intitulat „pentru biserică si națiune“ II.

Atat istoria lumii, cat si natura lucurilor ne invietia, ca de cate ori intreprinde cineva a introduc o sistema noua de regeneratie si propasire, ce e menita a strabate in toate clasele societatii, si prin urmare are se produca in ele o prefacere adunc taetore, totdeun'a la punerea acestei sisteme in lucrare se radica un nor de pedeci si greutati.

Mai inainte de toate se scola in contra sistemii noue organizarei cei noue acii omeni, cari si ved pericolitate interesele lor speciale private, si acésta, vrend se-si acopere si mascheze uriosul lor de egoism, es in public cu cuvinte si dorintie pomposa si atitiatore, si astfelui deschid o controversa cu midilocii, la a caror'a alcagere nu sunt totdeun'a conscientiosi. Alt contrariu asemenea de aprig si neimpatcat al ori-carei reforme este legionul de ambicioz si pismatereti. Aceste omeni, de cari se affa in sâa-care clasa a societatii, - si inchipusc, ca au ajuns la cea mai inalta treptă a perfectiunei in sciintie si cunoscintie ca prin urmare, numai ei sunt in stare a organizasi aconduce, si nu pot suferi a vedea pe altii, ca se incercă a intreprinde ceva nou, spre ce numai ei se tien capabili si experti; tot ce fac altii e reu-ncoresponditoru relatiunilor si plin de scaderi, numai ei au intentionile cele mai bune si nobile, lucriza in cunoscintia deplina de lucru si produce tot cap de opere. — Si acesti contrari nu despreteuse nici un felu de midiloci

numai se-si ajunga scopul lor, urmand principiu esutic „finis sanctificat media“

Mai departe intre contrarii ori carei sisteme noue regeneratore se numera lips'a midilocelor materiale, caci experientia de toate dilele ne invietia in exemple nenumerate, ca ori ce proiect, de ar fi cat de mantuitoriu, nu se poate pune in lucrat, daca nu va fi sprinat de omeni inzestrati cu midiloci materiale. Cate intreprinderi noue salutare sa intrerupt sau a cadiut cu total, daca a dat presto omeni, cari nu cunosc alt bun mai inalt pre pament decat, averea.

In fine nesciint'a, obiceiurile cele vechi, prejudiciile adune inradacinate inca sunt neamici poternici ai ori-carei sisteme noue. Numai pana poporul e apus in nesciintia, interesatii, ambitiosii si pismataretii pot intrebuinta de unelte a meschindui lor egoism. Presto acésta se scie, ca este o parte de omeni, din nefericire destul de mare, care de nimici nu se inspaimantaza mai tare de cat de o prefacere noua, care vine se-si trezeca din letargia cea adunca a obiceiurilor si prejudiciilor lor adune inradacinate.

Conduzi de aceste adeveruri necontestabile, nu ni va fi greu a reduce cuprinsul corespondintiei sus citate din pre pretilui nostru diuariu „Albina“ Nr. 45 la adeverat'a lui valoare.

Se atingem dar inainte de toate in trécat adeverat'a stare a lucrului.

Corespondintele nu amintesc in acest articol nici un'a din institutiunile si mesurile luate de Ilustrata Sea Dlu Episcop al diecesei Caransebeșului, abis de 10 lunii, in privint'a promovarei culturii morale, spirituale si intelectuale atat a poporului, cat si a preotiei si invetitorilor; nu amintesc, ca a inaintat langa Episcopia un institut teologic cu 2 profesoari; ca — ceea ce este lucru de capetenia si singur'a cale ce poate duce la scopul dorit — in acest institut nu se primește spre ascoltarea intelectelor teologice de cat teneri cu 8 clase, si pentru parohii slabe cu 4 si 6 clase gimnasiale, ca conform acestei rezolvari Pre Santi'a Sa in institutul clerical in anul trecut a primit numai 12 teneri bine alesi — pe cand pana aci se primeau cu sutile teneri cu 2—3 clase normale; corespondintele retace cu total, ca Pre Santi'a Sa, pe langa o lupta infricosata cu comunel si aspirantii la preotie, nu a inmultit, ci din contra s'a silit, la dat'a ocasiune, a reduce dupa potintia parochiale de prisos si a imbunatatit de asta data in acest singur mod posibil si starea materiala a preotiei parochiale, cu toate ca i'sa pus si i se pun din toate partile greutati mari; ca a introdus invetitorul a catechetica, dupa o sistema practica si probata, pentru tenerii si tenerile, care a savarsit cursul scoli poporale, corespondintele se pare ca nu scie, ca Pre Santi'a Sa chiar si primirea in institutul pedagogic roman din Arad, prin o reprezentare a sa catra in regiu consiliu locutitoriu al Ungariei, a conditiunat o de la absolvirea de 4 respective 8 clase gimnasiale, sau 3 si resp. 6 clase reale; ca spre inaintarea si necurmat'a propasire in scientia didacticei si metodicei dupa gradul culturei de astazi, a introdus conferintele invetatoresci, a delaturat sistem'a cea mult stricatoasa a suplentilor ne-qualificati ai invetitorilor actuali; ca a introdus in chip obligatoriu literile strabune in trebile oficiose ale Episcopiei si in scola; ca a procurat pe sem'a Episcopiei, — ce a astfel de pradata si lipsita chiar si de lucrurile cele mai neaperat trebuintoase, — o suma de lucruri necesarei, al caror'a pretiu se suc aproape la 10,000 fl., la ce dieces'a prin colecta a concurs numai cu 4300 fl. v. a.; ca a emis mai multe circulare privitoare la acurat'a administrare, asigurare si pastrare a averilor bisericesci atat miscator, cat si nemiscator s. al. s. al.

Judece acum on. publice cetitorice intieles pot ave plangerile puse in gur'a romanilor din dieces'a Caransebeșului a supr'a Archiereul,

ALBINA.

Pré Sanciei Sale dlui Ioan Popasu: „Diu'a bu na se cunoscă de demanătia.“ — „Dómne, om nu am“. — „El (poporul roman) are inca mult de a suferi“. — e reu de ce a dat romani d'in diecesa Caransebesului“.

Să trecem acum la celelalte plangeri ale corespondintului.

Dupa ce corespondintele, precum am vediut mai sus, nu ié in socotintia nimic d'in cele ce s'a facut pana astazi in episcopia Caransebesului in acest temp scurt, spre justificarea sperantilor si dorintelor legate de ierarhia nationala, si a nume de reinfiintat a episcopia a Caransebesului, merge mai departe si dice, ca sub acesta episcopia vedi pe preotii ingroziti, pe invetiatorii desperati, er pe poporul nemultumit. La acestea respondem scurt ca preotii, cari n'au intrat pe usia in vi'a Domnului, cari sunt lipsiti de calitatile mintei, ci ale inimii fara aplecare si zel pentru binele omenirii, al crestinatatei si in parte zel pentru binele bisericei lor stramosiesc si al natiunei si au imbracisiat preot' a numai pentru se-si indestuleze egoismul, nemesurat'a iubire de onore si comoditate, scurt omeni cu sentimente ordinare invetatori ca se amble de capul lor fara disciplina si fara ordine, preotii, cari nu vréu se dee ascultare hotariei episcopesci de a lasa pe fii lor se invetie studiile gimnasiale acesti' a toti au temeu de a se plange a supra episcopici celei noue; asemenea stă trăb'a si cu invetiatorii, numai acei' a d'in invetiatori, cari sunt fara capacitate, ne apti, neactivi, fara zel, intriganti si iubitori de procese predati la felurite patime, de cari, — multumita trecutului, — se afia destui in acesta diecesa; numai acei invetatori, cari nu vréu se plece a-si trimite fii lor la scolele gimnasiale spre a se pregati pentru cursul pedagogiei, numai acesti' sunt desparti si nemultumiti. Er preotii si invetiatorii luminati la minte si cultivati la inima, cunoscatori de scopul si detorintele lor si zelosi implinitori ai acestor'a, preotii si invetiatorii cari intieleg si patrund incatru tientese institutiunile cele noue, nici cand nu au fost mai multumiti, decat acum. — Apoi ca poporul ar fi nemultumit, — aci inca trebuie se se face deosebire. Omenii nostri preste tot nici odata n'au miti, ca sub episcopia lor natiunale, nici odata nu s'au simtit tractati de preotii lor cu blandet'a, rabdarea si crutiarea ce o ved acum. Nemultumiti ince pot si numai cari n'au isbutit a-si face preotii si invetiatori pe candidatii lor cei nequalificati, ince daca s'ar implini dorinta acestor omeni, atunci in loc de a merge inainte am ramane unde am fost.

Mai la vale se plange amar acel corespondint, ca consistoriul diecesan nu s'a organizat in interesul bisericei si al natiunei, caci s'ar fi compus d'in creaturile cele vechi ale serbilor si alte asemenea; la acestea reflectam simplu ca consistoriul diecesan nu s'a organizat de loc dupa cum cer imperativ feluritele trebuinte si lipse de astazi, ci s'a constituit provizoriu asi' precum prescrie Sectiunea III. §. 1. a sistemei consistoriale, sanctiunita de Majestatea Sa Imperatul la 17 Iunie 1782. care s'a intarit de nou de pré inaltele locuri prin Inalt'a Resolutiune d'in 29. Novembre 1852. si in urma prin cea d'in 6. Iuliu 1865. esita cu ocasiunea denumirei Pré Sanciei Sale dlui episcop diecesan. Dar chiar de nu ar fi fost legat Pré Sancia Sa d. Episcop diecesan de aceste pré inalte normative, chiar de ar fi voit se deslege acesta intrebare inaintea celebrarei congresului national seu sinodului episcopal se n' se spuna cu ce midilice ar fi organisat Pré Sancia Sa consistoriul diecesan ca mai multi referenti, cu fise si notariu seu secretariu consistorial, si celalalt personal cancellarial recerut, toti acesti' a salarisi si stabili, pe cand Episcopia Caransebesului esita deunadi d'in moment numai cu giolgiurile singure, astazi nu are nici un fond nici o subventiune, ba chiar si intertentiu conventionala si sidociale a archiereului este cat se poate de precara? Episcopia nu este in stare a denumi si salarisi nici macar pe fiscul consistorial, carelo e atat de necesariu pentru procesele cele multe privitor la averile bisericeilor eparchiale devenite in trecut prad'a particularilor si antagonistilor bisericei romane ortodoxe.

Mai incolo-si exprima parerea de reu corespondintele, ca Pré Sancia Sa d. Episcop nu a luat de secretariu un banatian, si anumit pe cel mai deosebit preot roman d'in Banat, cu ori si ce pretiu, facand apriata alusiune la unul dintre protopopii cei de nou numiti, si acesta

pentru ca secretariul episcopesc de astazi e un tener ne expert s. a.

O omeni! o naravuri! Unde e norocirea, ca se se fia astazi un preot qualificat d'in Banat, cum dice corespondintele, care se si avut astazi abnegatiune si marinimitate ca se voiesca a primi postul de secretariu pe langa o rebonificare data numai d'in midilicele cele marginite ale Episcopului: ba ce e mai mult, Pré S. S. D. Episcop a propus de repetite ori unuia d'in protopopii cei mai qualificati ai diecesei inaltarea la treptea de archimandrit si locuitoriu al Pré S. S. si n'a voit se primesca. Si ca tot este secretariul de astazi e un ghimp in ochii corespondintelui, e calumniat si injosit cat se poate de tare, pe cand acest secretariu este unul dintre tinerii nostri cei mai buni, si dedicati idealelor care s'a lasat a se indupla de Pré S. S. d. Episcop ca se-si parasasesca postul si lefa sa ceea sigura, inaintarea sa e ampoliat la in. cancelaria aulica de curte a Transilvaniei si se primesca postul de secretariu la Episcopia Caransebesului.

Tot asi' se plange corespondintele ca Consistoriul diecesan de astazi e compus d'in creaturile serbilor ca prin urmare nu are nici o potere morale spirituale natiunale etc.

Noi acesta nu o scim, un'a scim, ca dispuasiunile si institutiunile regeneratore mai sus aretate, privitor la biserica si scola, le-a luat Pré S. S. Episcopul in conlucrare cu acest Consistoriu; ca membrii acestui Consistoriu referaza cate 40—50 obiecte la o sesiune, si acesta forta cea mai mica remuneratie, numai d'in dragoste catra biserica si natiune; ca ei sunt eu destula eualificare si experientia.

Ce se atinge de nemultiunirea, ce areta corespondintele cu protopopii cei vechi si cei noi, avem se-i spunem, ca toti protopopii se nevoiesc a-siimplini cu scumpatate detorile chiamarei lor celei grele si pucin remunerate, ca toti se silesca a inbracisca mai mult sau mai putien mesurile si dispositiunile cele noue ale Episcopiei; apoi de altminteri este sciut, ca: Roma non una die condita est.

In fine ramane a da deslucire si in pri-vintia invetiatorilor suspendati. D'in 220 de invetatori, aplicati la scolele d'in diecesa, se afla 6 insi suspendati; daca va cerceta ince cineva procedurile de investigatii, facute in contra lor, fiind fatia in fia care cas si un representant al diregatoriei politice, se vede ca causele de-partarelor lor d'in postul de invetatoriu sunt: necapacitatea, lipsa sporului in invetiator'a copiilor, tractarea tirana cu tinerimica, betia patim'a de a invrajib' poporul, iubirea de procese si, in unicul cas, provocarea poporului de catra invetatoriu la resistinta si nesubordinatia contra punerei in lucrare a unui mandat comitens; — poate cineva cere de la supremul inspectorat national de scole partinarea unor astfelui de individi? nu este radicata mai presus de tota indoiyal'a maeşim'a: „cine partingesce pe cei rei strica pe cei buni?“

Intradever, daca arumecam ochii preste intregul cuprins al corespondintiei despre care e vorba, apoi nici odata nu s'au potrivit mai bine, ca in tem'a nostra, cuvintele Mantuitorului Chrisiosu: „Ierba-i Dómne, ca nu sciu ce fac!“

Prin aceste reflesioni, tiente in tota rezerva, n'am voit alt'a, de cat se risipim opiniea cea falsa in privintia Archicreului, clerului si invetatorilor d'in Episcopia Caransebesului, ce s'ar fi latit in publicul nostru roman, si a nume intre unii dintre fii Eparchiei Caransebesului, carii nu cunosc mai de aproape relatiunile si starea cea adeverata a lucrului in diecesa des amintita, in urm'a mai multor articoli esiti in diuriul nostru d'in Vien'a „Albina“, er mai ales in corespondint'a d'in nr. 45. intitulata „pentru biserica si natiune.“

Pe viitoru ince asemenea articoli i vom intempiua cu tacere despre invetatorii, cum s'a facut si eu articoliidat d'in alta castra, adeca nu d'in ace'a a corespondintelui presinti, in anul trecut in gazeta unguresca d'in Pest'a, numita „Pesti Napló“, er cand acesti articoli ar trece peste tota marginile, ne vom vedea constrinsi a cere aperare de la acele legi, care nu érta a vata magica cuiva, a casină intaritare si a semenă ura si nemultumire in contra autoritatilor bisericesc.

Un fiu al Eparchiei Caransebesului.

Reflexiuni la articolul „pentru biserica si natiune“ d'in „Albina“ Nr. 45.

Intre faptele bune crestine se numera si aceea: a mangaiat pe cei intristati. Deci eu ca

preot am si apucat condeciul pentru aceste reflesioni, socotind ca mi plinesc o detorintia. D. corespondint se vede atat de superat pentru trebile ierarhiei cei noue, ca i vine a siedea si a plange daca ar fi la riu Vavilonului, inse norocul ca acel'a e cam departe. Se cercam dura in cat e drupta plansoradsale si in cat se poate justifica ingrozirea preotilor, derperarea invetiatorilor, lacrimile si suspinele poporului?

De vom merge d'in casa in casa, d'in sat in sat, d'in oras in oras unde am astazi o familia, carea in adever se dica, ca e indesulata si norocosa? Aici se plange un bogat a supra timpurilor rele si a veniturilor inputenate, ca a dat inapoi cu negotiatoria, colo se vaiera altul, ca n'a castigat diregatoria ce o asteptase, al treilea, ca are copii neintelepti, al patrulea, ca e incurcat in procese, care i casina multe spese si neodihna. Tot natural dura are ceva dupa care osteză Asia, o data se plangea poporul a supra episcopilor serbi, si acuma se plange a supra eparhiu' episcop roman. Dar se simpreu in judecat'a nostra, ca nu tot poporul, ci numai unii, pe carii i-a atins nevoia se pot plange. In cat nu sunt cunoscute trebile ierarhiei in Caransebesia pot dice, ca, cu pre putenia exceptiune, numai cei cei au cauza a si nemultumiti, de ora ce in diecesa avem o legiune de preoti de la episcopii serbi, carii n'au eautat la eualificatiunile necesare unui preot, ci numai la punga; atari pastori sufletesci apoi neavand nici invetitura nici crescere de preot, ci dupa cum li sunt scintele asiasi' si portarea morală; decidacu. Sa episcopul a pasit si pasiesee aspru cu preotii demoralizati sau cari nu-si plinesc detorintele, ore se se planga poporul? — Mi aduc aminte a fi etiit cu vreo doare trei diecenii nante, cand se suise pe tronul Moldaviei principale Sturza si incepuse cumplit a pedepsit hotile d'in tiéra ca la obiectiunea ce i sa facut pentru atatea condemnari spre morte, a respuns ca macar junietate de tiéra se păra, el nu va inceta a pedepsit pana ce vor ramane numai cei buni. Asia e tota renascerea, ea e ca dureri impreunata, si pot atinge si cate pe unul bun, dar cei rei nu sepa de densele, caici alintuire, calcand tot numai in urmele parintilor vitregi, biserica si natiunea nu va poti nici cand prospera.

„Sa episcop a dat probe invetatorie ca are intentionile cele mai bune parintesci pentru biserica si natiune ca, cu ori ce pretiu voiesee numai luminarea poporului, er spre ajungerea scopului acestuia e neaperata necessitate ca preotii, ca conducatori si actorii poporului insisi se fie culti si luminati, d'in care causa sa si decisi, ca fara clase gimnasiale nini se se mai primesca in scolele clericale, si acesta ordinatiune se pastră cu tota acuratetă a Dar Ilust. Sa merge si mai departe, voind a infinita un gimnasiu pentru romanii banatieni in care cei ce voiesee a se aplică spre tagma preotiesca, inca d'in fragedele lor tineretie se se crește in spiritul bisericii noastre ortodoxe, si se nu vina stricati dintralte institutei seu adaptati cu alt spirit pentru asi' inalta chiamare.

Si cum se se espereze acesta? Se nu cugete nimine, ca Il. Sa a venit d'in Ardel cu un sac de bani cari se i versi aici pentru

acest scop inalt si folositoriu, destul este voia, intreprinderea si ingrijirea lui pentru un opat de filantropie, dar de midilice cauta noi se ne ingrijim, noi se portam materialul pentru acesta grandiosa cladire, ca se potem rivalizati si noi cu celelalte confessiuni, care asemenea eu noi n'au de la stat nici un ajutoriu si totusi au ajans la alt grad al culturei: Asi' numai Dle, vom poti accepta ca demnitatea diecesei se se fie stralucita si autoritatea ei inaltia.

D. corespondint dice mai departe ca poporul a asteptat organisare de consistoriu si diecesa cat mai buna. Asi' e, multe d'in cele trecute au a fi indreptate; organisatiune ince in biserica nostra se poate face numai prin un congres national, altminteri o organisare paritala numai a unici diecese, ar fi octroare, si acesta nu corespunde spiritului constitutional al bisericii noastre; deci se avem rebdare pana ce o data vom vedea adunat acest dorit congres care de nu erumpean nevoie resbelice poate ca s'ar fi si conchiamat. Dar si atunci organisarea buna era si numai de la norocos'a alegere si activitatea barbatilor colori chiamati va depinde, de aceea n'ar strică ca barbatii natiunei, cari se interesă de biserica se-si dee de timpuriu parerile sale prin foile publice, ca adeca in ce puncte si in ce ramuri administrative ar si se se faca nescarii modificatiuni, indreptari si a respective organisatiune in afacerile bisericesc consistoriale si scolare er nu „post festa“ a

facc obsevari si critizari a supra celor odata esoperete si intarite, pre cum i place dui corespondint a face observarile sale a supra nou aleasilor protopopii.

Aici mi vine la locul meu a intrebă: ca cine e vin'a de a urmat alegerea protopopilor celor noi in asi' mod? Paremi-se ca si dl corespondint, de nu me insci, a luat parte la conferinta d'in Lugosiu, ce a premers siediti consistoriale generale d'in 23 Sept., in care sa otarit persoanele, care se fie protopop si professori de teologia; apoi daca dupa aceasta conferinta tienuta de fruntasi bisericii si de intligintia diecesei II. Sa episcopul a denumit persoanele acelca, nu Te priinda mirare dle, data respectivii asesori cei mai de rend la tota denumirea a dis numai „se traiesca“ ca cum dicteau odiniora cei d'in consistoriu serbesc „se fie de bine“ cand stranută vladica. — En se spus acel dd. consiliari Il Sale, care pe atunci era cu total strain, necunoscut cu persoanele, cu datinile si ordinatiunile bisericii noastre d'in Banat: „Noi lege avem — inaltul rescript declaratoriu — dupa acesta candidati de protopopi au a esf afară d'in sal'a consistoriu, apoi se vor culege voturile, anteu de la asesori cei mai batrani, apoi de la protopopi egumeni, pana la presedinte; facandu-se asi', majoritatea voturilor va decide“ — altminteri poate ar si esit alegerea, si asi' d. corespondint acum n'ar avea cauza a dice: ca cutare parinte protop. I. n're eualitatile de o asi' diregatoria insemnata; inse romanul asia-si vine de dreptul seu pe taritie, si dupa aceea er, cauta a-l recastigă.

Se mai supera inca dl corespondint, ca Il. Sa n' a atras la sine si pe langa sine pe d. N. T. Velia, ei are de secretariu eppesc un tener, care nu se scie intorice in causele diecesei. Crede-mi dle, ca in starea morboasa precum se asta acel batbat erudit, ar fi trebuit Il. Sa se aplice inca mai sipte ca demul la lucherile cele atat de acumulate a le diecesei, apoi de unde salarii pentru atatia? Er' secretariul prezint cu rara diligentia le plinesc acele singuri fara scadere, ba avu temp a merge si in comisiunile pentru despartirea comunelor amestecate, la care dd. protopopi a tacut si numai d. secretariu si-a batut gura, de n' remas scribi protopindoni invingatori.

Deci pana la o noua organisatiune se simpreu in răbdare, pacuișeasca si desperatii invetiatori si fie incredintati ca numai cei rei, nedemni, sau ei cu vreo patina sunt asi' de tare espusi suspenderilor ca nici cand alta data; er' cei buni, denisi si diliginti sunt veduti, stimati si laudati, si eu mai adaug „ca reul de care au dat romanii in diecesa noua“ cu un bine péntru viitoru, ca tota cercarea in timpul presinti e neplacuta, dar mai tardiu nu va lipsi a aduce fructele dorite, ca e jord'a in man'a unui intelept parinte, pruncul cel ingust la minte nu prinde nu prevede folosul, care i aduce aspirație tatalui celui ingrijit de buna creșterea iubitilor scii; deci era mai dic, se avem răbdare, ca numai asi' se va plin disa evang: „intru răbdarea voastră veti dobandi sufletele voastre.“

M. V.

D'intr'o corespondintia d'in Checia Romana cu datul 6 august v. a. c. estragem urmatorie:

„Cetind in nr. 49 al „Albinci“ vaietele fratilor nostri romani d'in San-Nicolaul-Mare a supra Serbilor, ne vedem si noi indemnati a mai renoi pre ale noastre. Noi inca avem a ne lupta cu pedepe indieci, desi, dupa cum se scie d'in nr. 19 al acestor foi, am chiamat si ajutoriul intelegrintii romane contra despotismului ierarhiei serbesci. Dara nu am facut numai acesta. De atunci am mai recurs la in. cancelaria aulica de vre o trei ori, la Metropolie si la Episcopat inca, dura resultul ostenelelor noastre au fost, ca actele cari au zacut 5 luni la cancelaria s'au predat unui a d'intre cei mai renumiti birocrati a Serbilor spre referare. — Am umblat in temp de érna pro la Calovotiu, de vre o 40 ori la consistoriul serbesc d'in Temisiora, chiar si la Majestatea am fost pentru castigarea drepturilor natiunale. — Ne poteti crede fratilor d'in San-Nicolul M. ca dorerile noastre intre pre ale voastre, caici daca nu aveti alt'a, apoi aveți cel putin un pastorius sufletește in midiliceul vostru care ve conduce si te aperi, dura noi suntem si de acel'a lipsit fiind de 2 ani orfani remasi si numai sub condescerea unui stim. invetatoriu al nostru G. Gataiantiu pre care nici investigari nici amenintari nu-l potura abate de la zelul si curajul lui in lupta

cu apesatorii nostri. In fine dorerea nostra e cu atat mai apesatoria cu cat e mai usior de vindecat caci beserică nostra s'a zidit numai in 1856, cand comună nostra numeră abi 488 suflete de srbi, era preot roman in locul celui serbec, tot asi de usior si fara multe petitiunari si calatorii pe la Eppi si consistorii ni s'ar poté da, ca se nu nutrim din sudoreca fetiei noastre omenei nemultamitori nouă.

Speram dara că aceste orduri vor strabate la inimă fie-carui Roman bine sentitoriu si care numai ne pote ajută, cu tota silintă se va nizui spre măngaierea noastră.

Un patimitoriu.

Oradea-mare, 16 august 1866.

Asocietinea națională romana d'in Arad merita cu tot dreptul d'a fi considerata de factor săptă insenmat si folositoru culturei poporului nostru, si totusi audim pre multi critisand si vorbind a supră portarei ei. Acestă am audit'o si eu, si inca de la niste domni cari, nefind membri, euget că nici indreptatiti n'ar fi da face acea. Domni de acestia sunt in Oradea-Mare cam multi, pre langa tōte că starea lor materiale e cu mult mai buna de cat se nu li se cu potintia a se face membri numiilei asocietioni, concurend si ei la cultivarea poporului roman atat de asuprit. Si daca i agrasesce cineva ca se faca acestă, apoi respund numai simplu că ei nu voiesc să dea paralele lor la asocietinea d'in Arad, pentru căasca nu luera cu ei cum se cade. Asi de es. avui ocajune a andi mai de la multi că impartirea stipendior a numitei asocietioni s'ar fi facut cam nepotrivit, capetand stipendii mai preste tot acei tineri, cari mai au si de ta Ilustră familie de Mocioni, săi sunt in institutul Zsigaien si folosesc stipendiu acestă numai pentru lucs, pana cand altii dintre cei mai lipsiti nu capeta nici d'intr'o parte. — Eu cred că aceste două cercustantice se pot delatură lesne forte. Dnii respectivi nu crtieze spesele de a se inscrie la asocietinea, ca apoi cunoscendu-i asocietinea să pote cere de la ei informatiuni despre starile d'in Oradea-Mare.

Agricola.

De langa Salonta-Mare, 14 august 1866.

Calatorind in finca luncii trecute de la Dobritin spre partea mediedienu a Bihorului, avui ocajune a făcă experientie triste prin orasie si satele d'in tienutul acestă. Pana ce tota lumea si toti romanii d'in alte tienuturi se interesă de ce li e mai scump, necesariu si folositoru spre desceptarea luminarea si fericirea poporului; vădui pre aici in privintă acesă ea mai mare nepasare si amortire. Ajunge calatoriul a cuoșee caușă reului ce bantuie printentul acestă cand priyescu numai semenaturile altor pre pament bun semenata dura negritate. Acestă, precum si mai multe locuri neculivate si negunoito indegetăza de ajuns neculatură si intunecul cel adene in care e aruncat bietul popor altorui bland si pacie. Dara nu e mirare, căci desi cetererai mai multe sate si orasie, scăde nu asta de cat vro două relo si găle. De seur că dnii protopopi si preoti de pre aici inca-si au partea lor la acesta stare.

M. T.

BUCOVINA

De la vadul Vladicei in 15/27 iuliu 1866.

Este iueru prè firese, cumca fiu patrici trebuie se aibe eschisiv preferintia la asiedarea ori caror posturi de'n tiéra. Lipsa de fi intieginti ai patriciei noastre Bucovina a fost mai multă caușă, cumca de'n tōte partile, era mai ale de pren Galitia venind amplioati la Bucovina si inlocuindu-se aicia, au umplut tiéra de element strain. Acuma inse, de cand si Bucovina a intrat in epoca cea nouă a sistemei constitutiunale, a fost de vre cateva ori vorba in dieta, ca se nu se mai primăscă strainii in tiéra ca amplioati, ci ca fiu patrici se respecte, si lor să li se asigurăda venitorul. Dara noi cu dorere vedem pe di ce merge, cumea Romanii nu numai că nu se inaintăda la posturi inalte, ci mai si accia, ce sunt in sierbitie onoravere, se demissiunea. Asi se pensionă in érn'a trecuta prè onoratul Domn Leon Ciupercoviciu, secretariu la tribunalul criminal de'n Cernauti de'n cause, caru nu numai lunii nu-i sunt cunoscute, dura chiar neci lui insu-si. Cu acesta i s'a easinuat tiérii o durere nespusa, căci numitul barbat a fost si este respectat de catra toti fara de privire la natuinalitate de un om cu carepteriu solid si cu ta-

rile morale. Acestă o si dovedit întrăgă intiegintia bucovinenă intr'o adresa de recunoscintia, de compatimire si de consolatiune catra Leon Ciupercoviciu, subserindu-se aceea de catra Esclintia Sa D. episcop, de catra amendoi Archimandritii, de catra toti senatorii consistoriali, de catra boerime si preutime si de catra toti acei barbati de feliurita natuinalitate si de feliurite posturi, cari in viția-si numai avura ocajune de a-l cunoscă pe numitul amplioat si de a petrece cu densul. In aceea adresa se respica intre altele mai vertos dorintă publicului, ca pe temeiul carapteriului si al tarlei eci morale, ce o a prubat Ciupercoviciu in tot decursul diregatorici sale, regimul să se convinga despre acesta si sa-l restituie in postul lui. — Dee ceriul, ca inaltul regim să se convinga despre contrariul si ea sōtea lui Ciupercoviciu, care este sotiu si parinte, să-i nimereșca mai vertos pe accia, caror'a le-a fost el mare in ochi.

Alt barbat amplioat de natuinalitate romana, care a picat jertva urgiei, dura carele se află inca in corectare, asteptandu-se hotarintă ministeriului, este pretorul de'n Radauti Mihail Pitei. Acestuia, dupre cum am intles de'n fontana lîmpede, insa-si Esclintia Sa episcopul innainte de doi ani i proroci, că are să piece pentru dreptatea lui, si era! acesta proprocie s'a si implinit in parte. Pitei să piece? pentru că el in tot decursul diregatorici sale ca pretor actual a mantinut dreptatea. Jidovii să fie caușa caderii lui, pentru că el a luerat spre prosperarea poporului, si pentru că Pitei cu energie a mantinut legea de asentare fatia cu ovrei? Acei amplioati să piece? carele intre altele consemnat fiind de status quo cel beseriaru al Bucovinei, cu carele acesta tiéra devin supt illustrul sceptru al Casei domnitore a Austriei, si vedind el, că acel status quo nu mai este, ci e Jidovii, indatenati fiind de'n decenii, de a face negotiu in Radauti in dile de Duminici si de serbatori, cu antaia intrare a Sa in postul de pretor, puse stăvila acelei date scandaloase relegiositatii si moraletatii creștinului roman, dand porunca prin tinut si oprimd in Radauti, ca supt grea pedepsa să nu se faca negotiu in dile serbatoresci. — Numai atare ordinacie trebuia d. pretor Pitei să o clase si era! de si fu ea basata pe ordinaciuni mai inalte si pe hotarintie dictali, Jidovii nu s'au basat pe acelea, si Pitei s'a suspendat de'n scaun. — Sunt pote eschisiv Jidovii de vina la acesta? Judece publicitatea! Judece condacatorii eci binevoitori ai poporului roman! Judece acci, caror'a li place a mantine dreptatea! Judece Ddieu! era judecată acestuia este acum'a lunii si cunoscuta, căci „vox populi, vox Dei.” — Dara Jidovii inca neci acuma n'au incetat cu reputarea lor a supra numitului pretor. In 15/27 iuliu a. c. un econom — său numindu-l dupre starea culturei sale — un argat al unui proprietariu mare de națiunea armecana, raspand vestea, cumea pretorul Pitei s'ar fi pus in fruntea unei clique contra Judeilor in Radauti, carea pe unii i vatamă greu, era altora li strică boltele. — Noi ne aflam in apropierea Radautilor si anume ne-am interesat, ca se aflam, că de a aflat loc vre cand-va un craval, ce ar fi de insemnatate; dura demintindu-se acel'a, sămană să se fie intimplat numai o ciocnitura prăsta intre Judeii eci rapanosi si intrenesc argati; si acesta sămana de a avea cu atat'a mai mare probaveritate, de 6ră-ce Jidovii in tot minutul suic pretiurile panzi, cari omeni si cei seraci nu le pot plati. — Omenii răutacosi insa nu cauta, ca se afle adeverul, ci imbratisă minciunele cu sutile. Dara se se fie intemplat chiar si un craval, apoi că nu este acesta o minciuna tendențioasa, de a-l socotii pe Pitei de prietenitoru al aceluia. Aceasta este numai apta de a-l negri pe numitul pretor inca mai tare inaintea regimului si toema acuma, cand inaltul Ministeriu se occupa de deciderea sōtei lui. — I dorim asiadara Domnului Pitei energie, ca descoacd el caușa acestă si descooperind pe acele persone, cari i venedea onoreea intr'un mod atat de satanic, să-si faca indestul dupre legile statutare.

De la cerdacul d'en dealul Suciu in 29 iuliu/10 august 1866. — Precum se scie, langa orasul Suciu, riul de asemenea nume formă granița intre Bucovina si Moldova. In amintită di un barbat, sociu si parinte de trei copii, in etate de 65 ani, cu numele Boguslaviciu, capasat de grea saracie, sub chip că mărgă la scăldat, trecu cu seceră in mana de'neolo de apa. Secerand el érba peintru vacută sa in-

luncă desa aprópe de trecatore, de o data '1 navală soldatul roman, carele, dese nefind el mai de parte de densul, de cat diece pasi, potendu-l asiadara să-l prinda, totu-si i slobodi tota incarcatură de halice in cerbice, dupa care fapta soldatul o tulii la faga pren papusioie. — Intemplantu-se acesta Vineri, Dominica vadiu ram multime de omeni adunati langa gardul tintirimului s. Giorgiu. Intrebant: ce este? cu lacrime ni respunseră cu totii: pe un tata al unei famili sarace l sectiedia acum'a medicii si-i scot halicile de'n carne. — De durere n'am putut să-l vedem, dura lacrimile sotici si ale pruncilor orfani ne-a patrunz adene.

Consemnarea ostasilor romani ucisi, raniti, sau perduți pre campul de la medianopte.

Numele ce le publicaram pana acum'a fura totă d'in luptă ea mare de la Custozza din 24 iuniu pre teritoriul italian. Despre perderile in atacurile avantgardelor luaram putine notitie. Incepem acu perderile de pre campul de medianopte.

Luptă de la Trautenau in 24 iuniu 1866.

De la reg. de inf. duce de Parma nrul 24 d'in comp. 15. Rane grele primira: A. Goianu, Nicolae Petrascu, Tanasie Pitilacu. — Rane usiōre primă: Vasile Smucu. — D'in comp. 17. Morti: Nicolae Cilinu, Vasilie Nosi. — Greu raniti: Petru Trufi, Andrei Gandei, Dimitru Lăcăsta. — D'in comp. 18. Morti: Timofei Ciciu, Alesa Pisicu.

De la reg. de inf. Br. Airoldi nrul 23.

Morti: Tobia M. Baia, Coverisianu, Vasile Mihailescu, Anton Bran, Andrei Hinteresianu, Ioan Bodu, Ioan Pasica, Georgie Trăneacu, Aloisie Crisanu, Georgiu Costinu, Farago Suciu, Branu, Gazdacu, S. Tomiciu, Antonie Perga, Ioan Chisu, Petru Bucur, Matei Cibula, S. Hodocu, S. Silagi, Costa Basianu, Vichentie Piriciu, Lazar Cioticiu, Iosif Tripoviciu, Liliese, Olteanu, Torosianu, Sierbanu, Rusalia, Chilu, Ioan Slănescu, Georgiu Calusieriu, Atanasiu Puiu, Gligor Barta, Bauder, Pautiu, Cosmanu, Iosif Barcău, Benda, Iliesiu, Irineantiu, Ioan Vasutiu, Milea, Rosu, Georgiu Gordănu, Petru Iliesiu, Martin Sterianca, Georgiu Vreescu, Ioane Marcusianu, Nicolae Duma, Paul Fodorescu.

Raniti: Pucea, Petru Manu, Stefan Ghieții, Colosara, Lazar Malasi, Bali, F. Ballanu, Paul Clisutia, Georgie Vida, Dimitru Baicu, Stefan Burda, Ioan Chisu, Lazar Deacu, Iosif Budia, Mihai Colompariu, Iosif Tauli, Nicolae Vacusiu, Iosif Prodanu, Ioan Obedariu, V. Dobociu, Ioan Toderescu, Paul Feru, Stefan Pop, Ioan Varga, Georgiu Pop, Iosif Păieciu, Stefan Dudasiu, Ioane Orvat, Iacob Orvat, Georgie Dudasiu, Martin Orvat, E. Sasu, Ilia Cocosiu, Trifon Sugaru, Gligor Varadi, Iosim Petrușca, P. Calineacu, Gligorie Pistroi, Georgie Soboiu, Nicolae Usou, Marcu Ernosi, Costan Telecanu, Anton Palarită, Iosif Vasiliu, Antonie Untariu, Dimitrie Torgovanu, Arsenie Torgovan, Georgie Grigia, Bodeniceariu, Ioan Frusina, Iosif Uli, Nicolae Filip, Ioan Seurovea, Rusu, Ioan Bogdanu, Lestariu, Bobariu, Sasu, Calvinpelc Hădărianu, Petricei, Stefan Nicolescu, Ioan Tegelu, Georgie Vacescu, Petru Vagiescu, Iacob Beda, Iosif Mogoreanu, Stefan Farago, Mihaiescu.

Luptă de la Königgrätz in 3 iulie 1866.

De la reg. de inf. Imperatul Fr. Iosif nrul I. Morti: Pavel Ventulocu, Iacob Obiala, Ioan Cicalu, Ioan Matusi. — Raniti: Adam Sicora, Ioan Balonu, Ioan Calusia, Pavel Planta, Ioan Huta, Ioan Matula, F. Micula, Iosif Canea, Pavel Sasigel, Ion Petruca, Ioan Cresta, Florian Hanca, Florian Hondra.

De la reg. de inf. Arciducele Carol nr. 3. Raniti: Matei Bacanu, Antonie Mateica, Matei Cibulea, Stefan Buna.

De la reg. de inf. Conte Mazzucchelli nr. 10.

Morti: Buniu Soroca. — Raniti: Mihaiu Misca, Pusiciaru, Obuseu, Sulu, Haralambura.

De la reg. de inf. Duce de Parma nr. 24.

Morti: Ioan Danilucu, Vasilie Voievoda, Ioan Cosiova. — Raniti: Nicolae Frundici, I. Severin, Ioan Sloboarian, Nicolae Ultaiu, Vasilie Zatilui, Stefan Cerbacu, Pantalon Nichiforulu, Onofri Cormanu, Nicolae Menzatu, Vasilie Stoia, Danil Popoviciu.

Luptă de la Oswiecim 27 iuniu 1866.

D'in acesta luptă avem a mana consegnarea perderilor ce le a suferit reg. de inf. nr. 57 si reg. de ulani nr. 1, deci aci nu gasim romani.

Consemnarea perderilor la Hühnerwasser in 26 jun., Neucloster in 28. jun., Münchengrätz, Gitschin in 29 jun., si Königgrätz in 3 jul. 1866.

De la reg. de inf. conte Gyulai nr. 33.

Compania 1. Morti: Petru Faur, N. Fratila, Mihai Orvat, Teodor Diaconu. — Greu raniti: Stefan Covar, E. Boda, Matei Veresiu, Nicolae Hesianu, Nicolae Horga, Iuan Niri, Mihai Popa. — Usior raniti: Atanasie Igrisanu, Ioane Ratiu, Petru Stefan, Flora Telecanu.

Comp. 2. Draganu, Petrila, Covansianu, Vasile Marisiu. — Greu raniti: Stefan Berariu, Ioan Salca, Ioan Hudacu, Craciun Ardeleanu, Dimitru Crisanu, Lazar, Petru Moldovanu, Birisiu, Fetitianu. — Usior raniti: Farcatu, Balciu, Ioanutiu, T. Lupu, Mitescu.

Comp. 3. Morti: Georgie Cotalicu, Samuil Galu, Stefan Orvat, Ioane Pervu, Ioan Corda, Stefan Trist. — Greu raniti: Mihai Novacu, Petru Fauru, Mitru Mihulescu, Ioan Cotianu, Ioan Susanu, L. Patca. — Usior raniti: Ioan Duma, Avram Brancu, Dimitru Tocia, Simon Halmasianu, Ioan Cociobanu, Matei Cornutia.

Comp. 4. Morti: Ioan Bundariu, Mihai Orvat, Ioan Burla, Petru Alde, Andrei Fodoru, Aleandru Gadi, Dimitru Blasius, Simion Ilie, Ioan Brondanu, Georgiu Hanciu, Teodor Parva, Ioan Rasca. — Greu raniti: Ardeleanu, Petru Ciutariu, Ioan Burca, Ioan Carașianu, Ioan Borbolanu. — Usior raniti: Ambrosie Plesiu, Vasile Pipasiu, Ilia Mogicu, Petru Miclosiu, Mihai Hedeanu.

Comp. 5. Morti: Ioan Silagi, Ioan Varga, Mitru Achim, Todor Ardeleanu, Ioan Ardeleanu, Petru Ardeleanu, Iosif Borcea, Teodor Butariu, Ilie Baciu, Teodor Fauru, Blasius Gutu, Ioan Herbeiu, Iosa Hoemanu, Ioan Costa, Trifa Mehelanu, Ioan Micula, Stefan Mateica, Ioan Rumanu, Rifa Toma, Ioan Valeanu, Iosif Borea, Teodor Deheleanu, Georgie Sivacu, George Nichita. — Greu raniti: Georgie Belgu, Atanasie Falcusianu, Ioan Herceanu, Ioan Lupu, Luca Orbonasiu, Marian Surca, Mitru Onită, Iosif Bunu. — Usior raniti: Rancu Apateanu, Moisie Borlea, Sara Bibartiu, Ilie Luchi, Iosif Maghi, Pavel Oprea, Filip Pop, Ioan Rusu, Nicolae Sasu.

Comp. 6. Morti: Vasile Balabanu, George Boescu. — Greu raniti: Georgie Halmagianu, Ilie Muresianu, Ilie Ratiu, Calciun Suvelanu. — Usior raniti: Iacob Basista, Matei Bagiu.

Comp. 7. Morti: Istimie Lundrasiu, Ilia Recore, Pavel Codresiu, Aleandru Budiu, Flora Buzgou, Zaharia Dudas, Gavril Motiu, Vasile Corbei, Ioan Lucea. — Raniti: Stefan Nacca, Teodor Popa, F. Pop, E. Cadariu, Mihai Balas, Dimitriu Banatianu, David Suciu, Todor Catarită, Nicolae Gergariu, Pavel Cresovianu, Simion Ilca, Stefan Dumitria, Nicolae Telecanu, Ursu Borza, Iosif Marisiu, Flora Niesia, Ivan Tiedotia, Georgie Boro, Ilie Oprea, Stefan Temeranu, Gligor Nasu, Georgie Nai, Mihai Foltei, Nicolae Cornia, Ioan Curai, Cratiun Nicutia, Ioan Horga, Georgie Bulzanu, Ioan Macca, Vasile Catana, Cosma Grecu, T. Burla, G. Blas, Pavel Cristianu, Mihai Lazar, Vasile Marisiu, Todor Vesa.

Comp. 8. Morti: Ioan Pop, E. Huba, Iosif Ratiu, Ilie Fluerasiu, Iosa Bodea, Ilie Bulzanu, Teodor Hernea, Ioan Muresianu, Teodor Vidu, Petru Delimanu, Ioan Pitasiu, A. Jurcăne. — Greu raniti: Mitru Trutia. — Usior raniti: Petru Gangeu, Ioan Comanu, Antipa Onă.

Comp. 9. Morti: Sava Cocișiu, Pavel Motiu, Dehelanu, Ioan Catana, Simion Pinter, Ioan Jevelu. — Greu raniti: Iosif Trimariu, Georgie Stepanu, Georgie Bodiu, Ioan Ciabai, Nicolae Valanu, Hostan Stoia, Antonie Gabor, Anton Balitu, Ioan Balas, Ioan Germanu, Ioan Basu, Stefan Sandru, Costa Trautia, Mihai Orvat. — Usior raniti: Dimitru Butariu, Petru Babutia, Ioan Lucaciu, Trand. Germanu, Ioan Gubanu, Costa Pecurariu, Mihai Stramu, Nicolae Cerse, Nicolae Morariu, Petru Stepanu, Gergiu Gancea.

Comp. 10. Morti: E. Fodor, Petru Deheleanu, Moise Zercusianu, Petru Videcanu, Vasalie Dascalu, Iuon Dunu, Todor Tortianu, Iuon Braitiu. — *Raniti:* Iuon Budariu, Todor Zaharia, Sara Crisianu, Ioan Buretiu, Iuon Domocosiu, Petru Sabo, Georgiu Buldianu, Iuon Ciurla, Antoniu Bundu, N. Halmagianu, G. Incescu.

Comp. 11. Morti: Iuon Olariu, E. Ratiu. — *Greu raniti:* Nica Trifu, Pavel Ienei, Miron Ciocoiu, Ilie Iosa, Ilia Miclosiu, Iuon Stefanescu, Iuon Badiutiu, Andrea Crupa, Pavel Stanu, Georgiu Bacu.

Comp. 12. Morti: Iacob Palincasiu, Iosif Lobonodiu, Mihai Surani, Stefan Olariu, Alesandru Pop, Georgiu Degi, Musicasiu, Iuon Sucaru, Todor, Iuon Conta, Pafisanu, Iuon Bubesa (Pupeza?). — *Raniti:* Andrei Simion, Pavel Budcanu, Iuon Marianu, Andrei Galiu, Georgie Pop, Georgie Costa, Iosif Husca, Teodor Giurcone, Mitru Guj, Iosif Crisianu, Solomon Madosa, Iosif Burianu, Teodor Ardeleanu, Georgie Potea, Ioan Budianu, Stefan Neacu, Vasilie Tauer (Taur?), Teodor Jenacescu.

Comp. 13. Morti: Nicolae Mursa, Onutiu Buzgau, Onutiu Buzganu, Mihai Bonduariu, Iuon Deheleanu, Mihai Galu, Iuon Némtiu, Iuon Pop, Matei Stica, Georgie Tocaci, Iuon Tocaci. — *Greu raniti:* Georgie Marisiu, Ambrosie Ratiu, Isac Stanutiu, Vasilie Ardeleanu, Teofil Ardeleanu, Iuon Aneiu, Dan Bonchisiu, Mihai Berariu, Martin Ciaia, Iuon David, Teodor Gala, Petru Tercanu, Georgie Chindie, Stefan Oitia, Ilia Paiu, Petru Preupasius, Nicolae Sida, Teodor Chitia, Ticiu Zopota, Stefanescu. — *Usior raniti:* Stefan Sabo, Paseu Musta, Mitru Caprucianu.

Comp. 14. Morti: Todor Arama, Flora Ciosu. — *Greu raniti:* Dimitrie Ionasiu, Iuon Risa. — *Usior raniti:* Adam Simion, Iosif Orvatu, Mihai Bulea, Simion Danceiu, M. Costa, Nicolae Mogicu, Samuil Motiu, Florea Videcanu, Todor Vorindanu, Florea Zaharia, Ilie Cismitu, Todor Lungu, Georgie Sutumari.

Comp. 15. Morti: Dimitrie Pop, Mihai Totoeu, Pavel Curila, Georgie Hornea, Moisie Peptenariu, Teodor Banu, Iuon Farcau. — *Greu raniti:* Nica Mihutiu, Iuon Popoviciu. — *Usior raniti:* Mihai Braitiu, Iuon Barcaro, Iuon Budai, Stefan Farago, Georgiu Barlura, Iuon Susanu, David Josa, Pavel Gerguriu.

Comp. 16. Morti: Mihai Merce, Mihai Jurchi, Gavriel Sitasiu, Costan Danceiu, Iuon Hanga, Georgiu Clepe, Costan Rosca, Nestor Serbu, Laza Tripou, Costantin Chirila, Georgie Ciocanu, Toma Fauru, Stefan Orvatu, Dimitru Timon, Mitru Brancu, Simon Moldovanu. — *Greu raniti:* Gavrila Farcaiu, Stefan Marianu, Iuon Ardeleanu, Iuon Onaga, Stefan Borosiu, Teodor Bulzanu, Ignat Motiogantu, S. Chisu, Filip Pop, Ilie Zercusianu, Vasilie Segedi. — *Usior raniti:* Constantin Peteciu, Todor Iliesiu, Elia Jngu, Iuon Andoru, Georgie Blavu, Saco, Iosif Vida, B. Dori, Georgiu Bodea, Ioane Baliga, Todor Ardeleanu.

Comp. 17. Morti: Iuon Bade, Pavel Magu, Mihai Balo. — *Greu raniti:* Pavel Banu, Iuon Aclamutada Dehcleanu, Iuon Gale, Georgie Grada, Iuon Gergariu, Iuon Holeranu, Tica Lupsia, Stoia Nica, Georgiu Pardi, Ioane Silagi, Avram Zdrebscanu, (se vede ca e nume romanesc, dara nu poate fi bine scris.) — *Usior raniti:* Ioan Gaudi, Sofronia Glavacu, Lazar Spiacu.

Comp. 18. Morti: Iftimie Secasianu, Iuon Cirlea, Timoteiu Duma, Mihai Domocosiu, Petru Morariu, Iosif Orosu, Dimitrie Pop, Mitru Popa, Gavriile Sabo, Mihai Balaiciu, Todor Marosianu, Petru Puschi, Georgie Pop, Petru Rostasius, Pavel Maria. — *Greu raniti:* Iosif Chisu, Matia Haiasiu, Buga, Teodor Deheleanu, Pavel Niegru, Todor Savu, Andrea Chisu, L. Cocișiu, Teodor Adamu, Nicolae Hanu. — *Usior raniti:* Iuon Chisu, Iosu Cogianu, Mihai Burdanu, Georgie Romanu, Georgie Canopanu, Cratiun Orodanu, Avram Bogdanu, Zaharia Miclea.

De la reg. de inf. Arciduce Stefan 58.

Morti: Iuon Hoisianu, Mateiu Baranu. — *Raniti:* Petru Balanu, Vasilie Diacunu, Petru Culei, Andrei Calinu, Atanase Duboi, Grigorie Brindii.

(Va urmă.)

VARIETATI.

= *Maiorul Ioane Novacu de Uniade*, cel admirat pentru bravur'a lui, e în viață, și se află în spitalul Morzenowes in Boemia, tot acolo e și soțul lui de arme capitanul Georgie Doda. Despre ranele lor nu se știe niciu nici' mai apriat.

= *D'in batalia de la Lissa.* Tegethoff cel batut antiert la Helgoland, e satisfacut de plin prin rezultatul bataliei navale de la Lissa, fie acest rezultat meritul ișteticie sale, sau urmarea necapacitatei ori lenci condamnabile a comandanților italiani Persano, pentru care Italianii l'au si tras la judecata. Domnul colonel David Ursu de Marginea pote privi rezultatul cu bucuria si mai mare, caci a ajuns invingitoriu fara a fi fost mai nainte batut, a avut curagiu a da pept cu Italianii pre cand Tegethoff invită de Ursu, respunsa: „Nu te da, eu - Ti voi ajută mancă“. Despre actiunea sămăna de admirat a lui Ursu marturisesc chiar Italianii, astfelui renumitul deputat P. C. Boggio luand si el parte in lupta, inecandu-se la cufundarea naui Re d'Itali'a, austriacii scosera din apa 3 epistole de ale lui, intr'un'a dice Boggio despre Tegethoff: „d'in 27 iuniu pana acum'a (19 iuliu) Tegethoff cu naile austriace n'a cutesat a esf d'in Pola si Tasana. — Éra despre Ursu se exprime: Nu pot denegă inimicului renumescerea curagiului ce i se cuvine, opusenea lui e de totul tare, sianturile lui le amderimat, tunurile i le am nemicit (desarmat, demontat), magazinele de prav i le am aruncat in aer, focul arde in mai multe locuri, si totusi nimic'a nu-l poate descuragia“. — Tegethoff d'in contra admiral e vice-admiral, colonelul Ursu capată de la Maj. Sa ordul seu al coronei de for clasa II. cu decorațiune belica.

= *De la curte.* Majestatea Sa împărătescă a plecat in 19 l. c. la Buda, insocata de principea de corona din Saxonie Carolina.

= La diu'a onomastica (in 21 l. c.) aprișipelui ee corona Rudolf vor merge 12 copii si 12 feti de cetățieni d'in Pesta petrecuti de muzica tiganescă la vil'a Kochmeister, unde o fetita va vorbi o gratulatiune scurta catre arciducea. Dupa această vor jocă cu totii Czárda. Asiā va face si Buda.

= Rezultatul concursului tienutu cu Karakosoff, atentatorul supr'a vietii împaratului Rusiei, au descoperit mai multe conjuratiuni a supra împaratului. Erau mai multe asocieriuni cu diferite numiri formate spre invetierea si atintirea poporului, si aveau intre olalta legi proprii forte aspre, pre cari le tineau eu ver ce pretiul. Asiā s'a intemplat de un membru tener al unei societati a fost judecat de această ca să-si otrăvesca parintii spre a li mostenii averea pre care apoi să o poată folosi spre ajungerea scopului lor. Se vede că sunt multe societati secrete in Rusia, cari tientese la turburarea ordinei publice. De ni va permite spatiul vom descrie mai pre larg.

= *La navalirea lui Klapka.* D'in o demintire ce publica G. Klapka prin diariile prusesci se vede că el a avut 1500 de barbati cu 150 cai. Demintirea incheia: „La 3 august trecu legiunea prestre granit'a Ungariei, ocupă satul Thurzovka, primă inca pre cale scire despre lungirea armistițiului de 4 septembri si dupa acea supunendu-se condițiunilor de armistițiu si trecand carpatii, se returnă la linia prusiana de demarcare, unde in 7 ale lunei sosi la Pohl in Moravia. Legiunea trecu carpatii pre dăoue locuri si inca pre cele mai rele căi, returnandu-sed'acolo in midile coloanelor inamicice ce de mai multe laturi o caută, având să facă pe teritoriul Moraviei, asiā dara pe teritoriul inamic, inca 3 mersuri pana la linia prusiana de demarcare, si sosi aci in ordine exemplară si tot asiā de tare cum era cind cu 6. dile mai nainte au parasit castra la Schillersdorf Rakau (Silesia superioară), 12 august 1866. G. Klapka.

LITERARIU.

Problem'a ortografiei române.

(Continuare.)

Literele primite cu insemnantia precisa trebuie să fie scrisă însemnante sunetelor, fie carea acei lăua, pre care l'oglinde pasiu-pasius. Cetitorii trebuie să vădă literele respective, ca să poată vedea d'in ele sunetele vorbelor în totă variația lor sistematice în totă cele derivatiunale preformatiunale, compusatiunale și gramaticale

atât senguratece cat și în aplacările lor compuse și impletite un'a intral'ta. Si grecii clasici au scris totă sunetele ce nascea prin schimbării aceste, în tot momentul care și cu litera sa, ca nu cumva cetitorul să fie condamnat să găsească său să calcule d'in istoria sunetelor că sunet original, a cari literă o vede scrisă, în ce alt sunet s'a străformat a carui literă nu o vede.

Limbile noastre române, fiecle limbii latine și-au luat cu sine firesc literele strabune latine; dar urmand postulatului cel mai chiar al mintii — au lasat perdue literele, de care n'au avut lipsă; er pre cele latice și-le au acordat fiecarea după insusinările sunetelor săi. Italianii și-au statorit: pentru sun. e (e) și c (a) lit. c, sun. g (e) și g lit. g, sun. dze și tie lit. z sun. și lit. j, sun. li litt. gli, sun. ni lit. gn, sun. sie litt. sci; iar pre litt. k, x, y, carele nu le trebuesc, le au dat afară. — Spanii sun. ce litt. ch, sun. g si ch litt. g si j, sun. li litt. ll, sun. ni lit. nn (n); si au dat pre k afară. — Francii: sun. u litt. ou, sun. sie litt. eh, sun. j lit. g si j. sun. i (lat. ung. si germ. i) lit. y. — Germanii: sun. kh litt. ch, sun. sie litt. sch, sun. tie litt. z; er pentru sunetul v si au format (in sechii 12) o literă nouă: W. — Ungurii: sun. j (lat.) lit. j, sun. k lit. k, sun. sie litt. s si pentru sun. ce, ge, ghe, nie, s, che, j (rom.) lit. es, ds, gy, ny, sz, ty, zs; si altele impeneate si recordate: ö, (ö), ü, (ü), imitand cu ceste urmasie de siguru pre germani, silind pre bicele semne ale accentului, ale feliurimii după scară musicală sa reprezinte sunete feliuriste după linia alfabetia. Pre x si q le au lasat a casa la latină, caci nu le trebuesc.

Sa cercăm dara, ce intieles a putut si poate avea vorba: „*ōρθογραφία?*“ Vorb'a: *Orthographia* a trebuit si trebuesc să exprime prescrisul pentru implinitul acurat al scopului scrierii. Scopul scrierii e: că cetitorul să poată vedea d'in litere vorbele intregi sa poată primi d'in ele actele eugetele infițate sa in statul acela in carele le ar primi de ar audii insuși vorbele pronuntiate. Scrierea dara trebuie sa fie oglindă a drăptății reprezentătoare a tuturor sunetelor limbii in fia care moment in formă aceea in carea se află acelle cand se pov-

tesc să se comunice cu altii. Vorb'a: „*όρθογραφία*“ — scriindă drăptăță — exprima dorirea fidela sunetelor in totă schimbările lor sistematice in viața limbii pre totușii. (Va urmă.)

Cursurile din 20 august n. săr'a.

(după arțare oficiale.)

	bani	marc.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.....	53.-	53.-
" " contribuționali.....	99.-50	99.-7
" " nouă in argint.....	78.-25	78.-7
Cele in argint d. 1863 (in 500 franci).....	71.-80	72.-2
Cele naționali cu 5% (jan.).....	64.-40	64.-6
" metalice cu 5%.....	58.-60	58.-73
" " maiu-nov.....	50.-40	50.-60
" " 4½%	49.-75	50.-
" " 4%	44.-	44.-50
" " 3%	33.-	33.-50
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864.....	65.-80	66.-
" " " 1860½ in cele intregi.....	79.-50	80.-
" " 4% din 1854.....	68.-50	69.-
" " din 1839, ¼.....	137.-	138.-
bancei de credet.....	111.-75	121.-25
societ. vapor. dunarene cu 4%	78.-	79.-
imprum.princip.Esterházy à 40 fl.....	—	—
Salm	24.-	26.-
cont. Palffy	22.-	23.-
princ. Clary	22.-	23.-
cont. St. Genois	20.-	22.-
princ. Windischgrätz à 20	16.-	17.-
cont. Waldstein	—	—
Keglevich	—	—
Obligațiuni deșarrințătoare de stat:		
Cele din Ungaria	64.-50	65.-50
" Banatul tem.	62.-50	63.-50
" Bucovina	61.-	62.-
" Transilvania	61.-50	62.-50
Actiuni:		
A bancei naționale	715.-	718.-
de credet	143.-	143.-20
secont	574.-	576.-
anglo-austriace	70.-	71.-
A societatei vapor. dunar	461.-	462.-
Lloydului	180.-	185.-
A drumului ferat de nord	156.-80	157.-
" stat	178.-	178.-20
" apus (Elisabeth)	121.-	122.-
" sud	195.-	197.-
" langa Tisa	147.-	147.-
" Lemberg-Czernowitz	170.-	172.-
Bani:		
Galbenii imperatесci	6.-	6.-4
Napoleond'ori	10.-21	10.-23
Friedrichsd'ori	10.-70	10.-80
Souverenii engl.	12.-70	12.-80
Imperialii ruseșci	10.-40	10.-45
Argintul	125.-50	126.-25

Lampe de petroleu

cu cea mai eminenta construcție. Fasonulu cel mai nou și elegant cu cele mai moderate preturi de fabrica din primă c. r. priv.

fabrica de lampe de oleu austriaca

a firmei:

GEBRÜDER BRÜNNER

in Viena

Magazinul: Getate, Kärntnerstrasse Nr. 46 Heinrichshof.

Fabrica: Mariahilf, Magdalenenstrasse Nr. 10.

Sticle cilindrice din cea mai bună calitate de iaga, prearse, in negotiu vinu nainte sub numirea: „cylinder de phönix (Phoenix-Cylinder) proveduite cu semnul nostru B pecum si totă obiectele de sticla ce se tinu de lampă.

Depositul de materii ardetoare pentru saloul d'in petrolii curativi american si oleu solar in calitatea cea mai bună pentru cele mai moderate preturi locale in transito-magazinul nostru. — Liste de preturi si depingeri de lampele noastre se tramit poftitorilor franco.

Fratii Brünner.

